Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (szósta izba)

z dnia 7 marca 2019 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Unia celna – Rozporządzenie (EWG) nr 2913/92 – Artykuł 37 – Wspólnotowy kodeks celny – Rozporządzenie (EWG) nr 2454/93 – Artykuł 313 – Status celny towarów – Domniemanie wspólnotowego charakteru towarów

W sprawie C-643/17

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Supremo Tribunal Administrativo (najwyższy sąd administracyjny, Portugalia) postanowieniem z dnia 11 października 2017 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 17 listopada 2017 r., w postępowaniu:

Suez II Water Technologies & Solutions Portugal Unipessoal Lda, dawniej GE Power Controls Portugal, Material Eléctrico Lda, następnie GE Power Controls Portugal Unipessoal Lda,

przeciwko

Fazenda Pública

TRYBUNAŁ (szósta izba),

w składzie: C. Toader, prezes izby, A. Rosas (sprawozdawca) i L. Bay Larsen, sędziowie,

rzecznik generalny: G. Hogan,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

rozważywszy uwagi przedstawione:

– w imieniu Suez II Water Technologies & Solutions Portugal Unipessoal Lda przez R. Garção Soaresa, advogado,

– w imieniu rządu portugalskiego przez L. Ineza Fernandesa, M. Figueireda i N. Vitorina, działających w charakterze pełnomocników,

– w imieniu rządu greckiego przez M. Tassopoulou i A. Dimitrakopoulou, działające w charakterze pełnomocników,

– w imieniu rządu hiszpańskiego przez S. Jiméneza Garcíę oraz V. Ester Casas, działających w charakterze pełnomocników,

* Język postępowania: portugalski.

– w imieniu Komisji Europejskiej przez A. Caeirosa i F. Clotuche-Duvieusart, działających w charakterze pełnomocników,

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,

wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 37 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiającego Wspólnotowy kodeks celny (Dz.U. 1992, L 302, s. 1), zmienionego rozporządzeniem (WE) nr 82/97 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 grudnia 1996 r. (Dz.U. 1997, L 17, s. 1) (zwanego dalej „kodeksem celnym"), oraz art. 313 ust. 1 i art. 313 ust. 2 lit. a) rozporządzenia Komisji (EWG) nr 2454/93 z dnia 2 lipca 1993 r. ustanawiającego przepisy w celu wykonania rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 (Dz.U. 1993, L 253, s. 1), zmienionego rozporządzeniem Komisji (WE) nr 75/98 z dnia 12 stycznia 1998 r. (Dz.U. 1998, L 7, s. 3; sprostowanie Dz.U. 1999, L 111, s. 88) (zwanego dalej „rozporządzeniem wykonawczym").

2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu pomiędzy Suez II Water Technologies & Solutions Portugal Unipessoal Lda, dawniej GE Power Controls Portugal, Material Eléctrico Lda, następnie GE Power Controls Portugal Unipessoal Lda (zwaną dalej „Suez II") a Fazenda Pública (skarbem państwa, Portugalia) w przedmiocie statusu celnego niektórych towarów nabytych przez Suez II.

Ramy prawne

Prawo Unii

Kodeks celny

3 Artykuł 4 kodeksu celnego obowiązującego w okresie, którego dotyczy postępowanie główne, czyli pomiędzy 16 czerwca 2000 r. a 24 sierpnia 2000 r., stanowił:

„Użyte w niniejszym kodeksie określenia oznaczają:

[…]

6) »status celny« oznacza określenie towaru jako towar wspólnotowy lub niewspólnotowy;

7) »towary wspólnotowe« oznaczają towary:

– całkowicie uzyskane na obszarze celnym Wspólnoty, zgodnie z warunkami określonymi w art. 23, bez udziału towarów przywiezionych z krajów lub terytoriów niebędących częścią obszaru celnego Wspólnoty […];

– przywiezione z państw lub terytoriów niebędących częścią obszaru celnego Wspólnoty i dopuszczone do obrotu;

– uzyskane lub wyprodukowane na obszarze celnym Wspólnoty z towarów określonych [wyłącznie] w tiret drugim lub z towarów określonych w tiret pierwszym i drugim;

8) »towary niewspólnotowe« oznaczają towary inne niż określone w akapicie siódmym [pkt 7].

[…]

13) »dozór celny« oznacza ogólne działania prowadzone przez organy celne w celu zapewnienia przestrzegania przepisów prawa celnego oraz, w razie potrzeby, innych przepisów mających zastosowanie do towarów znajdujących się pod dozorem celnym;

14) »kontrola celna« oznacza wykonywanie specjalnych czynności, takich jak: weryfikacja towarów, kontrola posiadania i autentyczności dokumentów, kontrola księgowości i innych dokumentów przedsiębiorstw […] w celu zapewnienia przestrzegania przepisów prawa celnego i, w razie potrzeby, innych przepisów mających zastosowanie w odniesieniu do towarów znajdujących się pod dozorem celnym;

[…]

19) »przedstawienie towarów organom celnym« oznacza zawiadomienie organów celnych, w wymaganej formie, o dostarczeniu towarów do urzędu celnego albo do innego miejsca wyznaczonego lub uznanego przez organy celne;

[…]”.

4 Artykuł 13 kodeksu celnego stanowił:

„Zgodnie z warunkami określonymi obowiązującymi przepisami organy celne mogą zastosować wszelkie środki kontroli, które [jakie] uznają za niezbędne do prawidłowego stosowania przepisów prawa celnego.

5 Artykuł 14 tego kodeksu przewidywał:

„Do celów stosowania przepisów prawa celnego każda osoba pośrednio lub bezpośrednio uczestnicząca w operacjach dokonywanych w ramach wymiany towarowej dostarcza organom celnym, na ich żądanie i w ewentualnie wyznaczonym terminie, wszelkie dokumenty i informacje, w jakiejkolwiek formie, jak również udziela im wszelkiej niezbędnej pomocy”.

6 Zgodnie z art. 16 kodeksu celnego osoby, których to dotyczy, przechowują do celów kontroli celnej przez okres określony obowiązującymi przepisami i nie krócej niż trzy lata dokumenty wymienione w art. 14, w jakiejkolwiek by były postaci.

7 W tytule III kodeksu celnego, pod nagłówkiem „Przepisy stosowane wobec towarów wprowadzanych na obszar celny Wspólnoty do czasu otrzymania przeznaczenia celnego”, rozdziału 1, zatytułowanego „Wprowadzanie towarów na obszar celny Wspólnoty”, art. 37 stanowił:

„1. Towary wprowadzane na obszar celny Wspólnoty podlegają, od chwili ich wprowadzenia, dozorowi celnemu. Mogą one podlegać kontroli organów celnych zgodnie z obowiązującymi przepisami.

2. Pozostają one pod dozorem celnym tak długo, jak jest to niezbędne do określenia ich statusu celnego, a w przypadku towarów niewspólnotowych i bez uszczerbku dla art. 82 ust. 1 aż do zmiany ich statusu celnego bądź wprowadzenia do wolnego obszaru celnego lub składu wolnocłowego albo ich powrotnego wywozu bądź zniszczenia zgodnie z art. 182”.

8 Artykuł 38 ust. 1 i 5 kodeksu celnego miał następujące brzmienie:

„1. Towary wprowadzane na obszar celny Wspólnoty zostają bezzwłocznie przewiezione przez osobę, która dokonała wprowadzenia, trasą określoną przez organy celne i zgodnie z ich instrukcjami:

a) do urzędu celnego wyznaczonego przez organy celne albo w inne miejsce wyznaczone lub uznane przez te organy, bądź

b) do wolnego obszaru celnego, jeżeli towary mają być wprowadzone bezpośrednio do tego wolnego obszaru celnego:

– drogą morską lub powietrzną lub

– drogą lądową bez przejazdu przez inną część obszaru celnego Wspólnoty, o ile wolny obszar celny przylega do granicy lądowej państwa członkowskiego i państwa trzeciego.

[…]

5. Przepisów ust. 1–4 i art. 39–53 nie stosuje się do towarów, które czasowo opuściły obszar celny Wspólnoty podczas transportu drogą morską lub powietrzną pomiędzy dwoma miejscami znajdującymi się na tym obszarze, pod warunkiem że przewóz został dokonany drogą bezpośrednią rejsowym samolotem lub statkiem linii lotniczych bądź linii żeglugowych, bez postoju poza obszarem celnym Wspólnoty.

Niniejszego przepisu nie stosuje się do towarów załadowanych w portach lub portach lotniczych państw trzecich bądź w portach wolnocłowych”.

9 Artykuł 40 kodeksu celnego, dotyczący przedstawienia towarów organom celnym, stanowił:

„Towary, które zgodnie z art. 38 ust. 1 lit. a) zostały dostarczone do urzędu celnego albo miejsca wyznaczonego lub uznanego przez organy celne, zostają przedstawione organom celnym przez osobę, która wprowadziła je na obszar celny Wspólnoty, lub w zależności od przypadku [odpowiednio] przez osobę, która przejęła odpowiedzialność za przewóz towarów po ich wprowadzeniu”.

10 Artykuł 43 kodeksu celnego przewidywał:

„Z zastrzeżeniem art. 45 towary przedstawiane […] organom celnym są ujęte w deklaracji skróconej.

Deklaracja skrócona zostaje złożona wraz z przedstawieniem towarów organom celnym […]”.

11 Zgodnie z art. 44 kodeksu celnego:

„1. Deklarację skróconą sporządza się na formularzu zgodnym z wzorem określonym przez organy celne. Jednakże organy celne mogą zezwolić na wykorzystanie w charakterze deklaracji skróconej każdego dokumentu urzędowego lub handlowego zawierającego dane niezbędne do ustalenia tożsamości towarów.

2. Deklarację skróconą składa:

a) osoba, która wprowadziła towary na obszar celny Wspólnoty, lub w zależności od przypadku [odpowiednio] osoba, która przejmuje odpowiedzialność za przewóz towarów po ich wprowadzeniu; lub

b) osoba, w której imieniu działały osoby określone w lit. a)”.

12 Rozdział 4 tytułu III kodeksu celnego, pod nagłówkiem „Obowiązek nadania przeznaczenia celnego towarom przedstawionym organom celnym”, zawierał art. 48 i 49.

13 Artykuł 48 kodeksu celnego stanowił:

„Towary niewspólnotowe przedstawione organom celnym otrzymują dopuszczalne dla nich przeznaczenie celne”.

14 Artykuł 49 ust. 1 kodeksu celnego miał następujące brzmienie:

„Jeżeli towary objęte są deklaracją skróconą, to formalności niezbędne do nadania im przeznaczenia celnego muszą zostać dokonane w następujących terminach:

a) 45 dni od daty złożenia deklaracji skróconej – w przypadku towarów przewożonych drogą morską,

b) 20 dni od daty złożenia deklaracji skróconej – w przypadku towarów przewożonych drogą inną niż morska”.

15 Pod tytułem IV kodeksu celnego, pod nagłówkiem „Przeznaczenie celne”, art. 59 w ust. 1 stanowił:

„Każdy towar, który ma zostać objęty procedurą celną, zostaje zgłoszony do tej procedury”.

16 Artykuł 79 tego kodeksu przewidywał:

„Dopuszczenie do swobodnego obrotu nadaje towarowi niewspólnotowemu status celny towaru wspólnotowego.

Wymaga ono zastosowania środków polityki handlowej, spełnienia pozostałych formalności wymaganych przy przywozie towarów, jak również zastosowania opłat prawnie należnych”.

17 Zgodnie z art. 180 kodeksu celnego:

„1. W przypadku wprowadzenia lub powrotnego wprowadzenia towarów do pozostałej części obszaru celnego Wspólnoty lub ich objęcia procedurą celną poświadczenie określone w art. 170 ust. 4 może zostać wykorzystane w celu potwierdzenia wspólnotowego lub niewspólnotowego statusu tych towarów.

2. W przypadku gdy przez poświadczenie lub w inny sposób nie potwierdzono, że towary posiadają status towarów wspólnotowych lub niewspólnotowych, towary te uważane są za:

– towary wspólnotowe – do celów stosowania należności celnych wywozowych i świadectw wywozowych, jak również środków dotyczących wywozu przewidzianych w ramach polityki handlowej,

– towary niewspólnotowe – w innych przypadkach”.

18 Pod tytułem VII tego kodeksu, pod nagłówkiem „Dług celny”, art. 202 stanowił:

„1. Dług celny w przywozie powstaje w wyniku:

a) nielegalnego wprowadzenia na obszar celny Wspólnoty towaru podlegającego należnościom przywozowym

[…]

2. Dług celny powstaje z chwilą nielegalnego wprowadzenia towaru.

[…]”.

Rozporządzenie wykonawcze

19 Artykuł 313 rozporządzenia wykonawczego obowiązującego w okresie, którego dotyczy postępowanie główne, stanowił:

„1. Z zastrzeżeniem art. 180 kodeksu i wyjątków wymienionych w ust. 2 wszystkie towary znajdujące się na obszarze celnym Wspólnoty uważa się za towary wspólnotowe, chyba że potwierdzono, że nie mają one statusu wspólnotowego.

2. Poniższe towary nie są uważane za towary wspólnotowe, chyba że ich status wspólnotowy został potwierdzony zgodnie z przepisami art. 314–323:

a) towary wprowadzone na obszar celny Wspólnoty zgodnie z art. 37 kodeksu;

b) towary składowane czasowo lub znajdujące się w wolnym obszarze celnym bądź składzie wolnocłowym;

c) towary objęte procedurą zawieszającą.

Na zasadzie odstępstwa od niniejszego przepisu [akapit pierwszy lit. a)] i zgodnie z art. 38 ust. 5 kodeksu towary wprowadzone na obszar celny Wspólnoty uważa się za towary wspólnotowe, chyba że potwierdzono, że nie mają one statusu wspólnotowego:

– jeśli przewożone drogą powietrzną towary zostały załadowane lub przeładowane we wspólnotowym porcie lotniczym w celu wysyłki do innego portu lotniczego znajdującego się na obszarze celnym Wspólnoty, o ile przewożone były na podstawie jednolitego dokumentu przewozowego wystawionego w państwie członkowskim,

[lub]

– jeśli transportowane drogą morską towary przewożone są między portami znajdującymi się na obszarze celnym Wspólnoty regularną linią żeglugową, która uzyskała zezwolenie zgodnie z art. 313a i 313b”.

20 Artykuły 314–323 rozporządzenia wykonawczego dotyczyły potwierdzenia wspólnotowego statusu towarów i formy, w jakich ten status może zostać potwierdzony.

21 Artykuł 314 rozporządzenia wykonawczego stanowił:

„1. W przypadku gdy towary nie mogą być, w rozumieniu art. 313, uznane za wspólnotowe, ich status wspólnotowy może zostać potwierdzony zgodnie z ust. 2, o ile:

a) zostały przywiezione z innego państwa członkowskiego bez przekraczania po drodze terytorium państwa trzeciego; lub

b) zostały przywiezione z innego państwa członkowskiego przez terytorium państwa trzeciego, przy czym transport odbywa[ł] się na podstawie jednolitego dokumentu przewozowego wystawionego w państwie członkowskim […];

[…]

2. Wspólnotowy status towarów może zostać potwierdzony tylko:

a) za pomocą jednego z dokumentów przewidzianych w art. 315–318;

lub

b) zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 319–323

[…]”.

22 Artykuł 317 rozporządzenia wykonawczego stanowił:

„1. Dowód wspólnotowego statusu towarów jest dostarczany, zgodnie z przedstawionymi niżej warunkami, poprzez przedłożenie faktury lub dokumentu przewozowego odnoszącego się do tych towarów.

[…]

5. Niniejszy artykuł stosuje się, jedynie gdy faktura lub dokument przewozowy odnoszą się wyłącznie do towarów wspólnotowych”.

Postępowanie główne i pytanie prejudycjalne

23 Suez II prowadzi działalność w Portugalii, a jej przedmiotem jest przemysł i handel sprzętem elektrycznym. Otrzymała ona w swoich pomieszczeniach towary przeznaczone do wykorzystania w ramach swojej działalności przemysłowej. Towary te zostały dostarczone i zafakturowane w latach 2000–2002 przez przedsiębiorstwa mające siedzibę na Węgrzech i w Polsce, które w dacie okoliczności faktycznych były państwami trzecimi, a także w Szwajcarii.

24 Portugalskie organy celne przeprowadziły kontrolę w pomieszczeniach Suez II. Kontrola ta rozpoczęła się w dniu 18 listopada 2002 r.

25 Po przeanalizowaniu wszystkich faktur dotyczących dostaw tych towarów organy celne zażądały, aby Suez II przedstawiła dokumenty potwierdzające, że owe towary zostały wprowadzone na terytorium Unii Europejskiej, przedstawione organom celnym i ujęte w deklaracji skróconej, jak tego wymagają art. 38 i 43 kodeksu celnego.

26 Suez II przedstawiła deklaracje przywozowe w urzędach celnych wielu państw członkowskich za większą część towarów wykazanych na tych fakturach, ale nie za ich całość.

27 Sąd odsyłający wskazuje bowiem, że w odniesieniu do towarów pochodzących od GE Hungary, z siedzibą na Węgrzech, oraz od GE Polska i Elester, z siedzibą w Polsce, Suez II nie przedstawiła dokumentów wykazujących dopuszczenie towarów do swobodnego obrotu, z przyznaniem wynikającego z tego statusu towarów wspólnotowych, lub deklaracji skróconej przed organami celnymi, a ograniczyła się do przedstawienia faktur wystawionych w 2000 r. przez dostawców mających siedzibę w tych państwach trzecich, tj. poza obszarem celnym Unii.

28 Organy celne uznały, że towary, dla których nie wykazano, że zostały poddane procedurze wprowadzenia do swobodnego obrotu przed organami celnymi państw członkowskich, należy uważać za towary niewspólnotowe. Towary te zostały wprowadzone na obszar celny Unii zgodnie z art. 37

kodeksu celnego, a na podstawie art. 313 ust. 2 lit. a) rozporządzenia wykonawczego zasada domniemania statusu wspólnotowego towarów, które znajdują się na terytorium celnym Unii, ustanowiona w ust. 1 tego ostatniego artykułu, nie ma do nich zastosowania.

29 Organy celne doszły do wniosku, że dane towary zostały wprowadzone na obszar celny Unii nielegalnie, a ta nieprawidłowość skutkuje powstaniem długu celnego w przywozie zgodnie z art. 202 ust. 1 lit. a) kodeksu celnego, a jednocześnie długiem w podatku od wartości dodanej (VAT) od przywozu.

30 Decyzją regionalnego dyrektora ds. sporów i kontroli celnych w Porto (Portugalia) z dnia 21 sierpnia 2003 r. zażądano od Suez II zapłaty kwoty 353 903,04 EUR tytułem długu celnego. Wezwanie do zapłaty dotyczy długów powstałych w okresie od 16 czerwca 2000 r. do 24 sierpnia 2000 r.

31 Suez II zapłaciła tę kwotę w dniu 8 września 2003 r. Ponieważ jednak uznała, że chociaż nie była w stanie przedstawić odpowiedniego dowodu, to dane towary zostały już wprowadzone do swobodnego obrotu na obszarze celnym Unii przez różnych przedsiębiorców w urzędach celnych w różnych państwach członkowskich, a w takim wypadku ciężar dowodu na niewspólnotowy charakter tych towarów spoczywał na organach celnych, Suez II wniosła do Tribunal Tributário do Porto (sądu podatkowego w Porto, Portugalia) skargę o uchylenie decyzji dyrektora regionalnego ds. sporów i kontroli celnej w Porto z dnia 21 sierpnia 2003 r.

32 Ponieważ Tribunal Tributário do Porto (sąd podatkowy w Porto) oddalił tę skargę wyrokiem z dnia 28 lutego 2013 r., Suez II wniosła apelację od tego wyroku do Supremo Tribunal Administrativo (najwyższego sądu administracyjnego, Portugalia).

33 W tych okolicznościach Supremo Tribunal Administrativo (najwyższy sąd administracyjny) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:

„Czy na podstawie art. 313 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego należy domniemywać, że towary, o których mowa w niniejszym postępowaniu, mają wspólnotowy charakter, w braku dowodu na to, iż nie mają tego statusu, czy też należy je uznać za towary wprowadzone na obszar celny Unii zgodnie z art. [37] kodeksu celnego, objęte wyjątkiem przewidzianym w pierwszej części art. 313 ust. 2 lit. a) rozporządzenia wykonawczego, i przyjąć, że status wspólnotowy mają tylko te towary, w stosunku do których zostanie przedstawiony dowód, że zostały one poddane procedurze dopuszczenia do swobodnego obrotu na obszarze celnym Unii?”.

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

34 Poprzez swoje pytanie sąd odsyłający zmierza zasadniczo do ustalenia, czy art. 313 rozporządzenia wykonawczego należy interpretować w ten sposób, że towary takie jak będące przedmiotem postępowania głównego, dostarczone i zafakturowane przez spółki z siedzibą w państwach trzecich spółce mającej siedzibę na obszarze celnym Unii w celu ich wykorzystania na tym obszarze, należy uznać, zgodnie z ust. 1 tego artykułu, za mające status towarów wspólnotowych, jeżeli nie zostanie stwierdzone, że nie mają one tego statusu, czy też za wprowadzone na obszar celny Unii w rozumieniu art. 37 kodeksu celnego i objęte w związku z tym wyjątkiem przewidzianym w art. 313 ust. 2 lit. a) rozporządzenia wykonawczego, przy czym status towarów wspólnotowych przyznaje się tylko towarom, dla których został przedstawiony dowód, że zostały one poddane procedurze dopuszczenia do swobodnego obrotu na obszarze celnym Unii.

35 Suez II twierdzi, że towary takie jak będące przedmiotem postępowania głównego, które znajdują się na terytorium celnym Unii w dacie zadania pytania o określenie ich statusu celnego, powinny korzystać z ogólnego domniemania ustanowionego w art. 313 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego i należy je uznać za towary wspólnotowe, z wyjątkiem wypadku dostarczenia przez organy celne dowodu

przeciwnego . Okoliczność, że towary te nie są zaopatrzone w dokumenty potwierdzające ich dopuszczenie do swobodnego obrotu, nie oznacza, że zostały one nielegalnie wprowadzone na obszar celny Unii.

36 Rządy, które przedstawiły uwagi, i Komisja Europejska twierdzą natomiast, że towary będące przedmiotem postępowania głównego są objęte wyjątkiem przewidzianym w art. 313 ust. 2 lit. a) rozporządzenia wykonawczego, ponieważ – uznane za wprowadzone na obszar celny Unii w rozumieniu art. 37 kodeksu celnego – od momentu ich wprowadzenia na ten obszar podlegają dozorowi celnemu i pozostają pod nim tak długo, jak długo jest to konieczne do określenia ich statusu celnego. Ponieważ nie zostały one zgłoszone i objęte procedurą celną przy wprowadzeniu na obszar celny Unii, należy uznać, że zostały nielegalnie wprowadzone na ten obszar i że zgodnie z art. 202 kodeksu celnego w dniu tego nielegalnego wprowadzenia powstał dług celny.

37 W tym względzie tytułem wstępu należy przypomnieć, że zgodnie z brzmieniem art. 313 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego towary znajdujące się na obszarze celnym Unii są uważane za posiadające status towarów wspólnotowych z jednej strony z zastrzeżeniem przepisów art. 180 kodeksu celnego i wyjątków powtórzonych w art. 313 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego, a z drugiej strony z wyjątkiem sytuacji, w których stwierdzono, że towary te nie posiadają statusu wspólnotowego. Zgodnie z art. 313 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego towary wprowadzone na obszar celny Unii w rozumieniu art. 37 kodeksu celnego nie są uważane za towary wspólnotowe, chyba że ich status wspólnotowy został potwierdzony zgodnie z przepisami art. 314–323 rozporządzenia wykonawczego.

38 Na wstępie należy stwierdzić, że ustanowione w art. 180 kodeksu celnego zastrzeżenie dotyczące wyprowadzania towarów z wolnych obszarów celnych i składów wolnocłowych w niniejszej sprawie nie ma znaczenia ze względu na okoliczności faktyczne sporu w postępowaniu głównym.

39 Aby udzielić użytecznej odpowiedzi sądowi odsyłającemu, należy ustalić zakres domniemania ustanowionego w art. 313 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego i wyjątków zawartych w ust. 2 tego artykułu w szerszym kontekście systemowym, zestawiając te przepisy w związku z odpowiednimi przepisami kodeksu celnego, w szczególności mającymi zastosowanie do towarów wprowadzonych na obszar celny Unii, statusu towarów wspólnotowych i procedury dopuszczenia do swobodnego obrotu na obszarze celnym Unii towarów przywożonych z państw trzecich.

40 W tym względzie, w pierwszej kolejności, w zakresie, w jakim art. 313 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego odnosi się do pojęcia „towarów wprowadzonych na obszar celny Unii” w rozumieniu art. 37 kodeksu celnego, należy go w szczególności interpretować w świetle art. 4 pkt 13 i 19, a także art. 37, 38, 40, 43 i 45 kodeksu celnego, które są objęte jego tytułem III, poświęconym w szczególności obowiązkom związanym z wprowadzeniem towarów na obszar celny Unii, objęciu ich dozorem celnym aż do określenia ich statusu celnego, a także przepisom dotyczącym przedstawienia i zgłoszenia celnego.

41 Dozór celny zdefiniowany został w art. 4 pkt 13 kodeksu celnego i oznacza ogólne działania prowadzone przez organy celne w celu zapewnienia przestrzegania przepisów prawa celnego.

42 Zgodnie z treścią art. 37 tego kodeksu towary wprowadzane na obszar celny Unii podlegają, od chwili ich wprowadzenia, dozorowi celnemu. W ramach tego dozoru mogą one podlegać kontroli organów celnych zgodnie z obowiązującymi przepisami i pozostają pod dozorem celnym tak długo, jak jest to niezbędne do określenia ich statusu celnego, a w przypadku towarów niewspólnotowych – aż do zmiany ich statusu celnego bądź ich wprowadzenia do wolnego obszaru celnego lub składu wolnocłowego albo ich powrotnego wywozu bądź zniszczenia (wyrok z dnia 3 marca 2005 r., Papismedov i in., C-195/03, EU:C:2005:131, pkt 21).

43 W pkt 22 wyroku z dnia 3 marca 2005 r., Papismedov i in. (C-195/03, EU:C:2005:131) Trybunał stwierdził, że towary przywożone na terytorium Unii poddawane są dozorowi celnemu od momentu ich wprowadzenia na to terytorium, niezależnie od tego, czy wprowadzenie odbyło się zgodnie z prawem, czy też z naruszeniem art. 38–41 oraz art. 177 akapit pierwszy tiret drugie kodeksu celnego, czego ustalenie powinno być dokonane w ramach czynności kontrolnych przez organy właściwe w sprawie dozoru celnego. Z powyższego wynika, że poddanie towarów takiemu dozorowi nie zależy od tego, czy zostały one wprowadzone na to terytorium zgodnie z prawem.

44 Pojęcie „nielegalnego wprowadzenia" można zdefiniować na podstawie licznych przepisów kodeksu celnego. Artykuł 202 kodeksu celnego definiuje „nielegalne wprowadzenie" jako każde wprowadzenie towaru podlegającego należnościom przywozowym i znajdującego się w wolnym obszarze celnym lub składzie wolnocłowym na obszar celny Unii lub też na inną część jej terytorium dokonane z naruszeniem art. 38–41 oraz art. 177 akapit pierwszy tiret drugie tego kodeksu (wyrok z dnia 3 marca 2005 r., Papismedov i in., C-195/03, EU:C:2005:131, pkt 25).

45 W szczególności Trybunał orzekł, iż nielegalnym wprowadzeniem jest przywóz towarów z pominięciem kolejnych etapów procedury przewidzianych w kodeksie celnym. Po pierwsze, zgodnie z treścią art. 38 ust. 1 tego kodeksu towary wprowadzane na obszar celny Unii powinny być bezzwłocznie przewiezione do wyznaczonego urzędu celnego bądź do wolnego obszaru celnego. Po drugie, zgodnie z art. 40 tego kodeksu towary, które zostały dostarczone do urzędu celnego, powinny zostać przedstawione organom celnym. Przedstawienie towarów organom celnym zdefiniowane jest w art. 4 pkt 19 tego kodeksu jako zawiadomienie organów celnych, w wymaganej formie, o dostarczeniu towarów do urzędu celnego albo do innego miejsca wyznaczonego lub uznanego przez organy celne (wyroki: z dnia 3 marca 2005 r., Papismedov i in., C-195/03, EU:C:2005:131, pkt 26; a także z dnia 2 kwietnia 2009 r., Elshani, C-459/07, EU:C:2009:224, pkt 21).

46 Z treści przywołanych wyżej przepisów wynika, że aby towar mógł być uznany za wprowadzony zgodnie z prawem na obszar celny Unii, po dokonaniu jego przywozu należy przewieźć go do wyznaczonego urzędu celnego bądź do wolnego obszaru celnego i przedstawić organom celnym. Ten ostatni obowiązek, ciążący na osobie, która dokonuje wprowadzenia, lub osobie odpowiedzialnej za transport, przewidziany został po to, by organy celne nie tylko wiedziały, że towar został przywieziony, lecz również były w posiadaniu stosownych danych na temat rodzaju danego artykułu czy produktu, a także znały ilość przywiezionego towaru. Te właśnie informacje umożliwiają prawidłową identyfikację towarów dla potrzeb klasyfikacji taryfowej i, w stosownych przypadkach, dla potrzeb naliczenia należności celnej przywozowej (wyrok z dnia 2 kwietnia 2009 r., Elshani, C-459/07, EU:C:2009:224, pkt 22 i przytoczone tam orzecznictwo).

47 W tym względzie Trybunał orzekł, że z brzmienia i systematyki art. 4 pkt 19, art. 38 ust. 1 i art. 40 kodeksu celnego wyraźnie wynika, że wszelkie towary wprowadzane na obszar celny Unii powinny zostać przedstawione organom celnym (wyroki: z dnia 4 marca 2004 r., Viluckas i Jonusas, C-238/02 i C-246/02, EU:C:2004:126, pkt 22; a także z dnia 2 kwietnia 2009 r., Elshani, C-459/07, EU:C:2009:224, pkt 23). Nielegalne wprowadzenie towarów zostaje dokonane z chwilą, gdy towary te miną pierwszy urząd celny położony wewnątrz obszaru celnego Unii bez przedstawiania tych towarów organom celnym (wyrok z dnia 2 kwietnia 2009 r., Elshani, C-459/07, EU:C:2009:224, pkt 25).

48 W konsekwencji należy przyjąć, iż nielegalne wprowadzenie towarów na ten obszar w rozumieniu art. 202 kodeksu celnego ma miejsce w sytuacji, gdy po przekroczeniu zewnętrznej granicy Unii towary te znajdują się na tym obszarze celnym poza pierwszym urzędem celnym i nie zostały do tego urzędu dostarczone ani przedstawione organom celnym, z tym skutkiem, iż organy celne nie zostały powiadomione o wprowadzeniu tych towarów przez osoby odpowiedzialne za spełnienie tego obowiązku (wyrok z dnia 2 kwietnia 2009 r., Elshani, C-459/07, EU:C:2009:224, pkt 26).

49 Przewidziany w art. 40 kodeksu celnego obowiązek przedstawienia towarów organom celnym pociąga za sobą, przy uwzględnieniu art. 43 i 45 tego kodeksu, związany z tym obowiązek niezwłocznego złożenia deklaracji skróconej lub niezwłocznego dopełnienia formalności celem nadania danym towarom przeznaczenia celnego; oznacza to, że jeśli istnieje obowiązek objęcia tych towarów jedną z procedur celnych, należy złożyć zgłoszenie celne. Trybunał stwierdził, że te dwie czynności dokonywane są co do zasady jednocześnie (wyrok z dnia 3 marca 2005 r., Papismedov i in., C-195/03, EU:C:2005:131, pkt 30).

50 Wynika z tego, że każda spółka, która jak Suez II posiada w swoich pomieszczeniach znajdujących się na obszarze celnym Unii towary zakupione od spółek mających siedzibę w państwach trzecich, powinna być w stanie, jako osoba uczestnicząca w operacjach dokonywanych w ramach wymiany towarowej w rozumieniu art. 14 kodeksu celnego, wykazania, że towary te zostały przedstawione w urzędzie celnym Unii i że deklaracja skrócona została przekazana do tego urzędu celnego lub że formalności w celu nadania spornym towarom przeznaczenia celnego zostały spełnione. Jeśli obowiązki te nie zostały spełnione, należy uznać, że miało miejsce „nielegalne wprowadzenie na obszar celny Wspólnoty towaru podlegającego należnościom przywozowym" w rozumieniu art. 202 ust. 1 lit. a) kodeksu celnego.

51 W drugiej kolejności – art. 313 rozporządzenia wykonawczego należy interpretować w związku z przepisami kodeksu celnego dotyczącymi statusu towaru wspólnotowego i procedury dopuszczenia do swobodnego obrotu na obszarze celnym Unii towarów przywożonych z państw trzecich.

52 W tym kontekście na wstępie należy przypomnieć, że sąd odsyłający wskazuje, iż otrzymanie towarów w pomieszczeniach Suez II i przyjęcie odpowiednich faktur zarejestrowanych w księgowości przedsiębiorstwa i wystawionych przez dostawcę mającego siedzibę w państwie trzecim nie jest kwestionowane. Nie kwestionuje się też, że dochowanie procedur dopuszczenia do swobodnego obrotu w urzędzie celnym Unii nie zostało wykazane w odniesieniu do owych towarów.

53 Suez II podnosi jednak, że art. 313 rozporządzenia wykonawczego opiera się na zasadzie ustanowionej w jego ust. 1, zgodnie z którą wszystkie towary znajdujące się na obszarze celnym Unii uważa się za towary Unii, zatem w rezultacie należałoby przyjąć, w braku dowodu przeciwnego, albo że towary te zostały wyprodukowane na tym obszarze, zgodnie z brzmieniem art. 4 pkt 7 tiret pierwsze i trzecie kodeksu celnego, albo że zostały one dopuszczone do swobodnego obrotu zgodnie z tiret drugim tego przepisu i z art. 79 kodeksu celnego. To domniemanie statusu wspólnotowego towarów takich jak będące przedmiotem postępowania głównego miałoby zastosowanie, o ile organy celne nie stwierdziły, że towary te mają status towarów niewspólnotowych.

54 Jak podnosi Komisja, nie można uznać tego argumentu.

55 Po pierwsze, towary takie jak rozpatrywane w postępowaniu głównym, zafakturowane przez dostawców mających siedzibę w państwach trzecich na rzecz spółki działającej na obszarze celnym Unii, nie mogą korzystać ze statusu towarów wspólnotowych, jeżeli dowód, że były one przedmiotem procedur dopuszczenia do obrotu na obszarze celnym Unii, nie został dostarczony.

56 Zgodnie bowiem z art. 4 pkt 15 lit. a) i pkt 16 lit. a) kodeksu celnego jednym z przeznaczeń celnych towaru jest objęcie towaru procedurą celną, a jedną z procedur celnych, którą towar może być objęty, jest dopuszczenie do obrotu. Ponadto definicja towaru Unii zawarta w art. 4 pkt 7 kodeksu celnego przyznaje ten status w szczególności towarom przywiezionym z krajów, które nie należą do obszaru celnego Unii, i które to towary zostały dopuszczone do obrotu.

57 Artykuł 24 WE, w brzmieniu obowiązującym w czasie zaistnienia okoliczności faktycznych w postępowaniu głównym, przewidywał, że produkty pochodzące z państw trzecich, w odniesieniu do których dopełniono formalności przywozowych oraz pobrano wszystkie wymagane cła i opłaty o skutku równoważnym w tym państwie członkowskim, uważa się za będące w swobodnym obrocie w jednym z państw członkowskich.

58 Artykuł 79 kodeksu celnego stanowi, że dopuszczenie do swobodnego obrotu nadaje towarowi niewspólnotowemu status celny towaru wspólnotowego. Wymaga ono zastosowania środków polityki handlowej, spełnienia pozostałych formalności wymaganych przy przywozie towarów, jak również zastosowania opłat prawnie należnych.

59 Po drugie, w odniesieniu do ciężaru dowodu statusu celnego towarów w okolicznościach takich jak będące przedmiotem postępowania głównego należy uznać, że domniemanie ustanowione w art. 313 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego zostaje obalone, gdy organ celny wykonując uprawnienia nadzorcze stwierdzi, że spełnione są przesłanki określonych wyjątków lub zastrzeżeń przewidzianych w tym przepisie, w szczególności, w postępowaniu głównym, przesłanka przewidziana w art. 313 ust. 2 lit. a) rozporządzenia wykonawczego. W takiej sytuacji, jak wynika z pkt 50 niniejszego wyroku, do spółki importującej należy wykazanie statusu wspólnotowego spornych towarów. W braku takiego dowodu zastosowanie ma do nich art. 202 ust. 1 lit. a) kodeksu celnego.

60 Jak wynika z pkt 50 niniejszego wyroku w związku z art. 13 i 16 kodeksu celnego, spółkę importującą Suez II należy uważać za osobę uczestniczącą, o ile posiadała ona w swoich pomieszczeniach sporne towary wraz z odpowiednimi fakturami wystawionymi przez jej dostawców mających siedzibę w państwach trzecich i powinna ona udzielić organom celnym wszelkiej niezbędnej pomocy oraz dostarczyć wszelkich dokumentów i informacji w jakiejkolwiek formie.

61 Jak wskazano w pkt 41–43 niniejszego wyroku, na podstawie art. 4 pkt 13 i art. 37 kodeksu celnego, oprócz ogólnych uprawnień nadzorczych, jakie przyznaje im art. 13 tego kodeksu, organy celne mają też kompetencję do kontroli towarów takich jak będące przedmiotem postępowania głównego na mocy art. 37 kodeksu celnego, aby stwierdzić, czy wprowadzenie tych towarów na obszar celny Unii zostało dokonane prawidłowo, czy z naruszeniem art. 38–41 i art. 177 ust. 1 tiret drugie tego kodeksu.

62 Wynika z tego, że w okolicznościach takich jak w postępowaniu głównym do spółki importującej, takiej jak Suez II, należy przedstawienie dowodu na status celny danych towarów, które według niej są towarami wspólnotowymi. Jeżeli nie przedstawi ona żadnego dowodu potwierdzającego status wspólnotowy tych towarów, organy celne mogą z tego wywnioskować, że owe towary mają status towarów niewspólnotowych.

63 Mając na względzie powyższe rozważania, należy na zadane pytanie odpowiedzieć, że art. 313 rozporządzenia wykonawczego należy interpretować w ten sposób, że towary takie jak będące przedmiotem postępowania głównego, które zostały dostarczone i zafakturowane przez spółki z siedzibą w państwach trzecich na rzecz spółki mającej siedzibę na obszarze celnym Unii w celu ich wykorzystania na tym obszarze, należy uznać za wprowadzone na ten obszar w rozumieniu art. 37 kodeksu celnego i objęte w związku z tym wyjątkiem przewidzianym w art. 313 ust. 2 lit. a) rozporządzenia wykonawczego, przy czym status towarów wspólnotowych przyznaje się tylko towarom, dla których został przedstawiony dowód, że zostały one poddane procedurze dopuszczenia do swobodnego obrotu na obszarze celnym Unii.

W przedmiocie kosztów

64 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (szósta izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 313 rozporządzenia Komisji (EWG) nr 2454/93 z dnia 2 lipca 1993 r. ustanawiającego przepisy w celu wykonania rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92, zmienionego rozporządzeniem Komisji (WE) nr 75/98 z dnia 12 stycznia 1998 r., należy interpretować w ten sposób, że towary takie jak będące przedmiotem postępowania głównego, które zostały dostarczone i zafakturowane przez spółki z siedzibą w państwach trzecich na rzecz spółki mającej siedzibę na obszarze celnym Unii Europejskiej w celu ich wykorzystania na tym obszarze, należy uznać za wprowadzone na ten obszar w rozumieniu art. 37 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiającego Wspólnotowy kodeks celny, zmienionego rozporządzeniem (WE) nr 82/97 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 grudnia 1996 r., i objęte w związku z tym wyjątkiem przewidzianym w art. 313 ust. 2 lit. a) rozporządzenia nr 2454/93, zmienionego rozporządzeniem nr 75/98, przy czym status towarów wspólnotowych przyznaje się tylko towarom, dla których został przedstawiony dowód, że zostały one poddane procedurze dopuszczenia do swobodnego obrotu na obszarze celnym Unii.

Podpisy